

учителів-словесників до осмисленого використання епістолярної спадщини Марка Вовчка, як, зрештою, й усіх інших авторів українського письменства, таїть у собі багатий і ефективний арсенал засобів, що можуть стати найкориснішими у конкретних умовах педагогічної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Календарно-тематичні плани. Українська мова і література. 8–9 класи з поглибленим вивченням, 10–11 класи профільного рівня. Тернопіль: СМП «Тайп», 2019. 292 с.
2. Листи Марка Вовчка : у 2 т. Київ: Наук. думка, 1984.
3. Марко Вовчок в критиці. Київ: ДВХЛ, 1955. 340 с.
4. Пасічник Е.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посібник для студ. вищих навч. закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 384 с.
5. Твори Марка Вовчка з життєписом авторки й життєписними матеріалами. Т. 1: Життєпис і життєписні матеріали. Київ-Ляйпціг: Українська Накладня, 1923. 298 с.
6. Три долі: Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі / упор. В. Агеєва. Київ: Факт, 2002. 386 с.

Гаврилюк Наталія Вікторівна,
аспірант четвертого року навчання
денної очної форми
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

ДОРОШКЕВИЧ ОЛЕКСАНДР КОСТЯНТИНОВИЧ **ЯК РЕДАКТОР ОСВІТНІХ ВИДАНЬ**

Постать О. Дорошкевича разом із О. Білецьким, Є. Шабліовським, І. Айзенштоком та іншими увійшла до ряду відомих вчених-літературознавців першої половини ХХ століття. Він зміг побудувати собі стрімку кар'єру – від простого вчителя середньої школи до директора Інституту Тараса Шевченка. Сучасні українські дослідники досить часто у своїх працях згадують О.К. Дорошкевича як літературознавця, засновника першої методики викладання української літератури, педагога, літературного критика.

Життєтворчість ученого – невичерпне джерело для виявлення його методико-літературних ідей, реконструкції науково-педагогічної діяльності, окреслення його внеску в розвиток літературної освіти та науки про неї. Саме тому у цій статті ми вирішили звернути увагу на його постать як на редактора багатьох творів українських письменників та періодичних видань.

За редакцією О. Дорошкевича вийшов цілий ряд видань творів українських авторів разом із його статтями. До них належить творчість Івана Карпенка-Карого (Тобілевича), Володимира Самійленка, Івана Франка, Марка Вовчка, Ольги Кобилянської, Пантелеймона Куліша та інших. Він також виступав редактором 3-томного видання творів Тараса Шевченка та збірника статей «Коцюбинський» Т.І. До речі, у своїй статті «Принципи організацій тексту Шевченкової поезії», яку було надруковано у часописі «Життя і революція», він виклав власні принципи, за якими було упорядковано 3-томне видання. Однак, це видання було конфісковано радянською владою [2].

О. Дорошкевич працював також редактором журналів «Вільна українська школа», який видавався у Києві з 1925 по 1934 рр., та «Життя і революція», який видавався з вересня 1917 р. по грудень 1919 р, та у редколегії Державного видавництва України. У цей час він уже відомий у літературному колі та добре знайомий з Максимом Рильським, Миколою Зеровим та Павлом Пилиповичем.

Часопис «Життя й революція» спочатку видавався як «журнал громадського життя, літератури й науки», а пізніше виступав як літературно-мистецький, науково-популярний, громадсько-політичний щомісячник, де центральне місце займали відділи культури, літератури, мистецтва тощо.

Відомий український літературознавець та методист був його редактором з 1925 по 1927 рр. І.В. Клименко відзначив, що в цей період журнал «Життя й революція» став публікацією для українських неокласиків, які висловлювали підтримку М. Хвильовому у літературній дискусії (1925–1928 рр.). Як наслідок, редакцію журналу було реорганізовано, а сам журнал почали позиціонувати як поза групове видання радянських письменників [1, с. 224].

У цьому ж часописі головний редактор О. Дорошкевич опублікував два документи – «Мистецька трибуна» та «Ще слово про Європу (До нової дискусії на стару тему)», в яких виклав свої думки щодо літературної дискусії 1925–1928 років. Першим загально педагогічним журналом був «Вільна українська школа», який виступав органом Всеукраїнської Учительської Спілки. Головним редактором та одним із засновників усіх його номерів, окрім перших двох, був також О. Дорошкевич.

Незважаючи на досить складні історичні та соціокультурні умови, це видання виступає важливим історичним джерелом, яке допомагає проаналізувати та вивчити маловідомі події й факти тогочасного освітнього життя України. Провівши аналіз публікацій, Р.І. Палійчук зробив висновок, що «часопис «Вільна українська школа» сприяв поширенню ідей єдиної національної трудової школи, надавав практичну допомогу вчителям, висвітлював погляди педагогів, психологів, громадських діячів на розвиток освіти в Україні» [3, с. 270]. Під редакцією О. Дорошкевича на сторінках журналу обговорювалися питання створення єдиної національної школи, розбудови шкільництва в Україні, реформування вітчизняної освіти, друкувалися урядові та настановчі освітні матеріали, рішення учительських з'їздів, а також матеріали з теорії й практики шкільництва.

Отже, О.К. Дорошкевича вніс свій вагомий внесок не лише як літературознавець, автор багатьох статей та підручників, методист, педагог, а й як редактор освітніх видань та видань творів українських письменників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Клименко І.В. Літературні диспути на шпальтах часопису «Життя й революція» (1925–1934 рр.). *Рукописна та книжкова спадщина України*. 2012. Вип. 15. С. 223–237.
2. Купріянов І.Т. Дорошкевич Олександр Костянтинович. Українська літературна енциклопедія. Київ, 1990. Т. 2: Д–К. 576 с.
3. Палійчук Р.І. Роль часопису «Вільна українська школа» (1917–1919 рр.) у реформуванні шкільної освіти в Україні. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 2(2). С. 263–271.